

dil gelişimini destekleyen 15 kitap

Yaşa göre seçtik; her kitaba
evde hemen deneyebileceğiniz
bir ipucu ekledik.

okumak değil, birlikte konuşmak

Dil gelişimi için kitabın kendisi kadar nasıl okunduğu da önemli. Listedeki her kitapta şu 4 adımı deneyin:

1 adlandır

Resimdeki bir şeyi siz adlandırın: “Aaa, bir fil!”

2 bekle

Çocuğun bir şey adlandırmasını bekleyin. Acele etmeyin, 5 saniye tanıyın.

3 genişlet

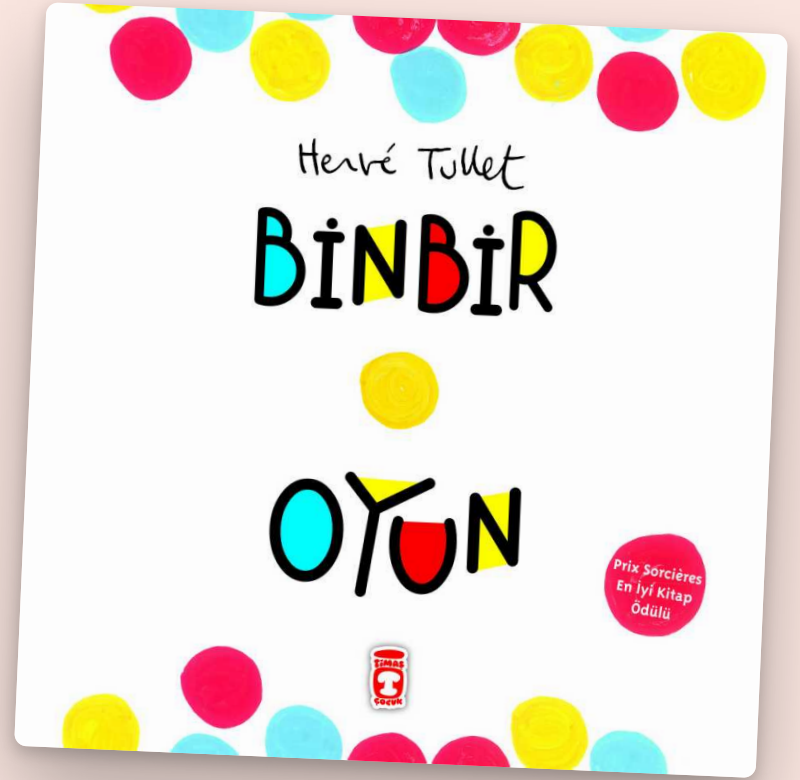
Söylediğine bir sözcük ekleyin: “Fil.” → “Kocaman bir fil!”

4 tekrarla

Yeni sözcüğü başka cümlelerde de kullanın: “Fil yürüyor. Fil su içiyor.”

Bu yaklaşım “diyalojik (etkileşimli) okuma” olarak bilinir: Çocuk dinleyici değil, hikâyenin ortağıdır.

01

18 ay +

yönerge takibi

binbir oyun

Hervé Tullet • Timaş Çocuk

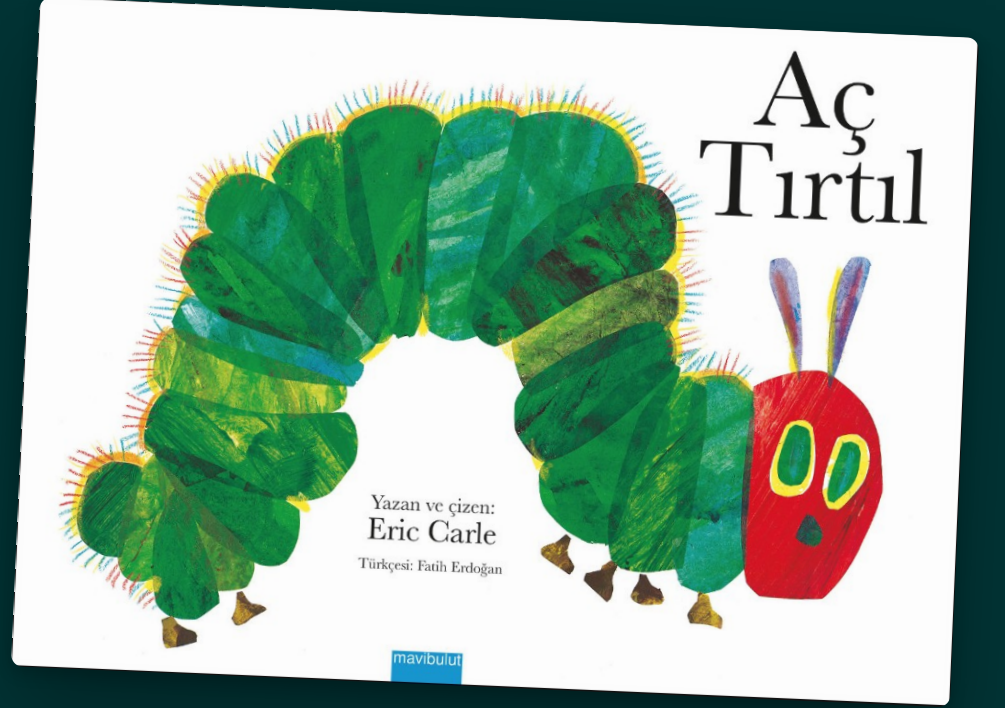
Kitap, çocuktan noktalara dokunmasını, kitabı sallamasını, eğmesini, el çırpmasını istiyor; her sayfa bir önceki hareketin sonucunu gösteriyor. Yönergeyi anlayıp uygulamak, dili anlamamanın temel taşıdır.

OKURKEN DENE

İlk okumada yönergeyi siz okuyun, çocuk uygulasin. Sonra rolleri değiştirin: Yönergeyi o versin, siz yapın. Böylece çocuk eylem sözcüklerini hem anlar hem kullanır.

02

2 yaş +

cümle tamamlama

aç tırtıl

Eric Carle • Mavibulut

Hikâye gün gün aynı kalıpla ilerliyor; haftanın günleri, sayılar ve yiyecek adlarıyla dolu. Bu tahmin edilebilir yapı, çocuğun cümleyi sizinle birlikte kurmasını kolaylaştırır.

OKURKEN DENE

Tekrar eden cümlede son sözcüğü söylemeden durun ve bekleyin; bırakın çocuk tamamlasın. Yiyecekleri birlikte sayın, sonra “Sen hangisini yerdin?” diye sorun.

03

2 yaş +

sesle oynama ve taklit

ses çıkaran kitap oo!

Hervé Tullet • Timaş Çocuk

Sayfalardaki noktalar çocuğu “Oo!”, “Aa!” gibi sesler çıkarmaya davet ediyor. Sesi uzatmak, kısmak, yükseltmek: konuşmanın ses ve tonlama tarafını oyunla keşfetmenin yolu.

💡 OKURKEN DENE

Aynı sesi bir kısık bir yüksek, bir kısa bir uzun söyleyin; sırayla birbirinizi taklit edin. Konuşmaya yeni başlayan çocuklarda ses taklidi, sözcüklerin habercisidir.

04

2 yaş +

vücut bölümleri ve eylemler

tepeden tırnağa

Eric Carle • Kuraldışı Yayınları

Her sayfada bir hayvan bir hareket yapar ve çocuğa onu yapıp yapamayacağını sorar: başını çevirmek, kollarını sallamak, ayağını yere vurmak... Vücut bölümleri ve eylem sözcükleri, hareketle birlikte öğrenilir.

OKURKEN DENE

Hareketi birlikte yapın ve yaparken söyleyin: “Başımı çeviriyorum.”
Sonra sırayı değiştirin: Siz bir hareket yapın, çocuk ne yaptığınızı
söylesin.

05

3 yaş +

sıra alma ve gerekçe sunma

güvercin otobüsü kullanmasın!

Mo Willems • Uçan Fil

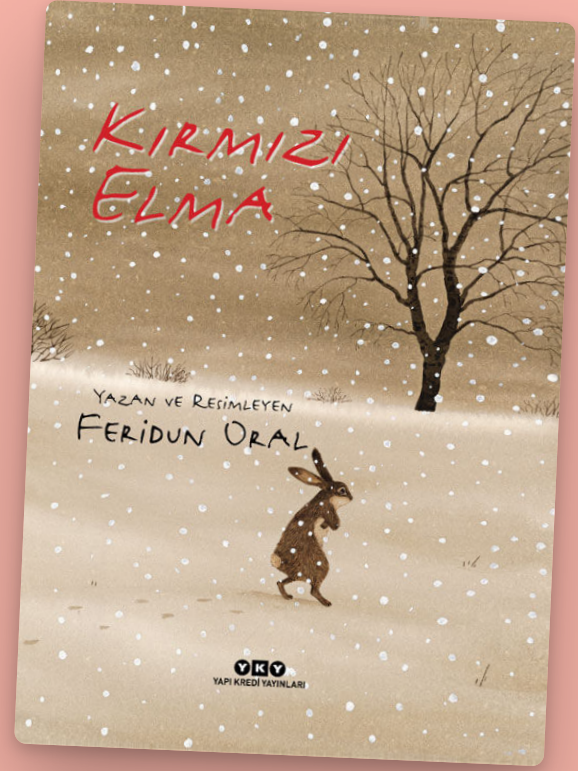
Şoför giderken okurdan bir şey rica eder: Güvercin otobüsü kullanmasın! Güvercin ise sayfa sayfa yalvarır. Çocuk her ricaya cevap verir; bu, sıra alma ve fikrini söyleme pratiğidir.

OKURKEN DENE

Güvercin her yalvardığında durun, cevabı çocuğa bırakın. “Hayır!” dediğinde “Neden?” diye sorun ve cevabına “Çünkü...” diye başlamasına yardım edin.

06

3 yaş +

tahmin ve sıralama

kırmızı elma

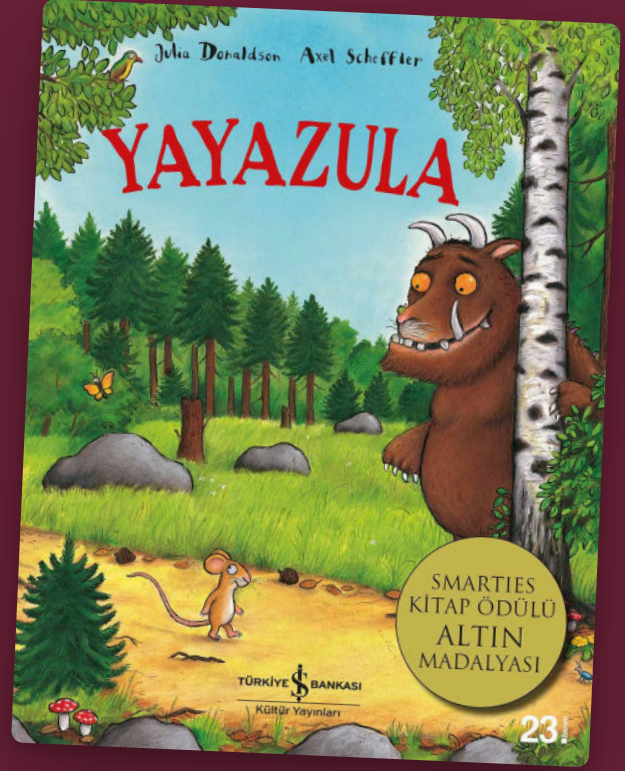
Feridun Oral • Yapı Kredi Yayınları

Karlı bir kış günü karnı acıkan tavşan, daldaki kırmızı elmaya uzanamaz; fare, tilki ve ayı da işin içine girer. Sade ve adım adım ilerleyen kurgu, “önce—sonra” ilişkisini kurmak için birebir.

OKURKEN DENE

Sayfayı çevirmeden önce sorun: “Şimdi kim gelecek? Elmaya ulaşabilecekler mi?” Kitap bitince hikâyeyi “önce, sonra, en sonunda” sözcükleriyle birlikte yeniden anlatın.

07

3 yaş +

betimleme ve sözcük dağarcığı

yayazula

Julia Donaldson, Axel Scheffler • İş Bankası Kültür Yayınları

Küçük fare, ormanda karşılaştığı tilki, baykuş ve yılanı hayalî bir canavarı tarif eder. Tekrar eden diyaloglar ve vücut bölümlerini anlatan betimlemeler sözcük dağarcığını zenginleştirir.

OKURKEN DENE

Yayazula'yı birlikte çizin: Çocuk tarif etsin ("Gözleri ne renk? Dişleri nasıl?"), siz çizin. Sonra rolleri değiştirin ve kendi canavarınızı uydurun.

08

3 yaş +

karşılaştırma kavramları

bil bakalım seni ne kadar seviyorum?

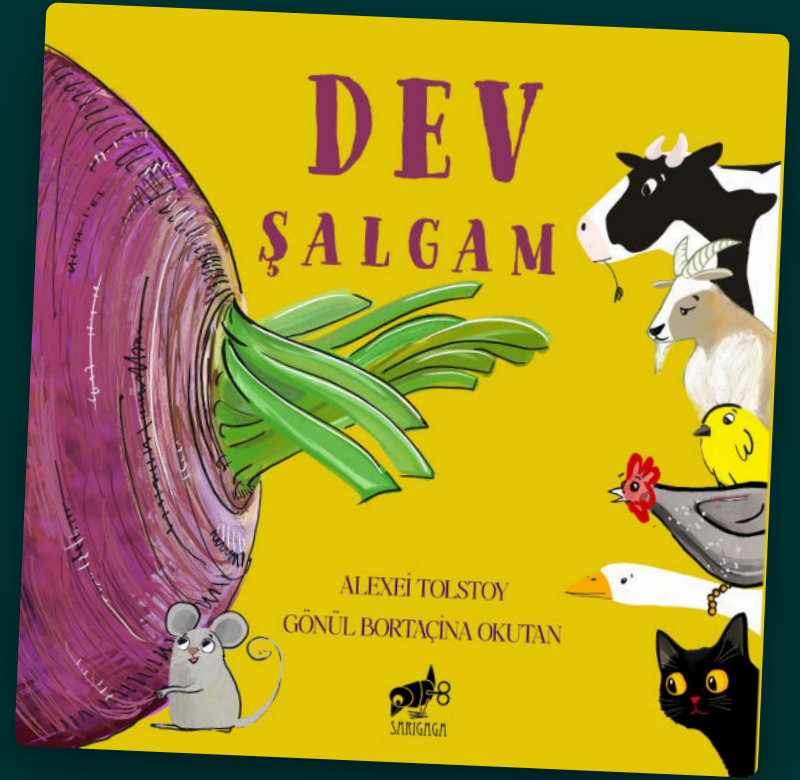
Sam McBratney, Anita Jeram • Tudem

Küçük Tavşan ile Büyük Tavşan, birbirlerini ne kadar sevdiklerini kollarını açarak, zıplayarak, uzaklara bakarak anlatmaya çalışır. Hikâye; uzun, yüksek, uzak gibi karşılaştırma kavramlarını sıcak bir oyuna çevirir.

💡 OKURKEN DENE

Hareketleri birlikte yapın ve karşılaştırın: “Benim kollarım daha uzun.” Sonra sorun: “Sen beni ne kadar seviyorsun?” Cevabını “daha...” diye kurmasına yardım edin.

09

3 yaş +

birikimli tekrar

dev şalgam

Aleksey Tolstoy • Sarıgaga Yayıncılık

Dede kocaman şalgamı tek başına çekemez; yardımcılar birer birer gelir, en sonunda minik fare de zincire katılır. Her sayfada zincir biraz daha uzar ve tekrar eden kalıp, çocuğun hikâyeyi sizinle birlikte anlatmasını sağlar.

OKURKEN DENE

Yeni yardımcı gelmeden durun: “Şimdi kimi çağıracak?” Tekrar eden kısmı el çırparak, ritimle birlikte söyleyin. Bir süre sonra zinciri çocuk tek başına saysın.

10

4 yaş +

hikâye anlatma

dalga

Suzy Lee • Meav Yayıncılık

Sahilde dalgalarla oynayan bir kızın hikâyesi; kitapta tek bir sözcük bile yok. Sözsüz kitaplarda anlatıcı çocuktur: Olayları kendi cümleleriyle anlatır ve birbirine bağlar.

OKURKEN DENE

Siz yalnızca sorun: “Şimdi ne oluyor? Kız ne hissediyor?” Çocuğun cümlesini bir adım genişletin: “Dalga geldi.” → “Kocaman bir dalga geldi!”

11

4 yaş +

çıkarım ve bakış açısı

bu benim şapkam değil

Jon Klassen • Usturlab

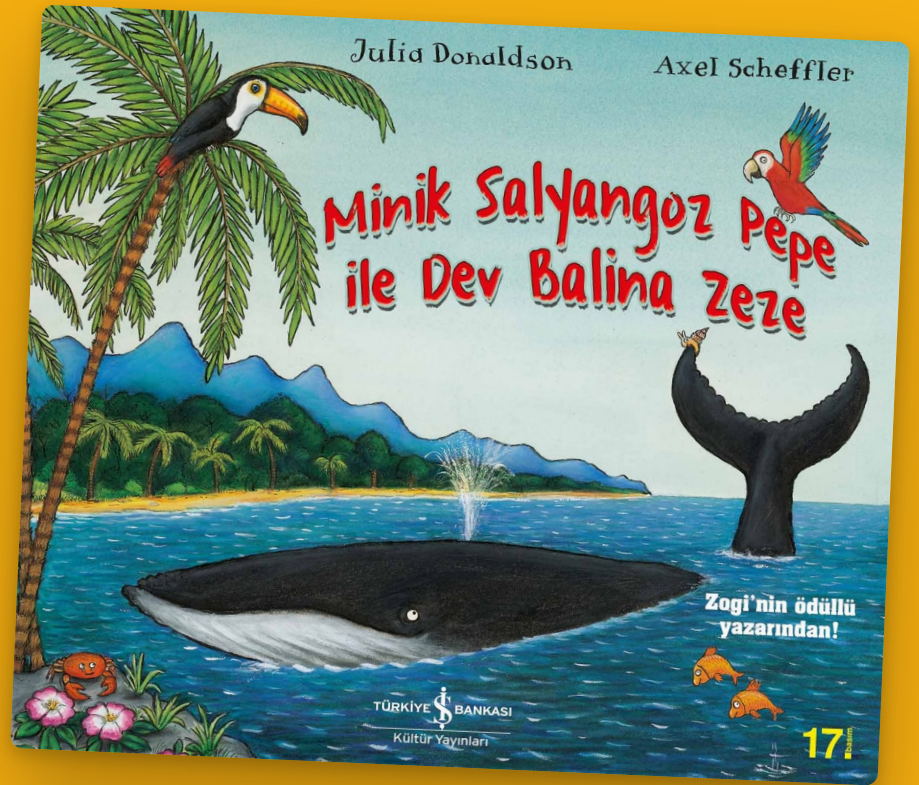
Küçük balık, büyük balığın şapkasını çalmıştır ve yakalanmayacağından emindir. Ama resimler bambaşka bir şey anlatır. Çocuk, anlatılanla görüneni karşılaştırarak çıkarım yapmayı öğrenir.

OKURKEN DENE

“Küçük balık ne düşünüyor? Peki biz ne görüyoruz?” diye sorun. Konuşurken “sanıyor”, “biliyor”, “fark etti” gibi zihinsel durum sözcüklerini bilinçli olarak kullanın.

12

4 yaş +

dinlediğini anlama

minik salyangoz pepe ile dev balina zeze

Julia Donaldson, Axel Scheffler • İş Bankası Kültür Yayınları

Küçük salyangoz, dev balinanın kuyruğunda dünyayı dolaşır: buz dağları, yanardağlar, fırtınalar... Balina karaya vurunca onu kurtaran da salyangoz olur. Zengin anlatım, yeni sözcükler için birebir.

💡 OKURKEN DENE

Her durakta sorun: “Şimdi neredeler? Orada neler var?” Kitap bitince kâğıda bir yol çizin ve salyangozun yolculuğunu çocuk baştan sona anlatsın.

13

4 yaş +

duygu sözcükleri

kayboldu bulundu

Oliver Jeffers • Can Çocuk

Kapısında bir penguen bulan çocuk, onun kaybolduğunu düşünüp Güney Kutbu'na kadar kürek çeker. Sonunda penguenin kaybolmadığını, yalnız olduğunu anlar. Duyguları adlandırmak için sade ve güçlü bir hikâye.

OKURKEN DENE

Penguenin yüzüne birlikte bakın: “Sence nasıl hissediyor? Neden?”
Duygu sözcüklerini çeşitlendirin: üzgün, yalnız, şaşkın, mutlu. Sonra sorun: “Sen yalnız hissedince ne yaparsın?”

14

4 yaş +

betimleme ve hayal gücü

gölge

Suzy Lee • Meav Yayıncılık

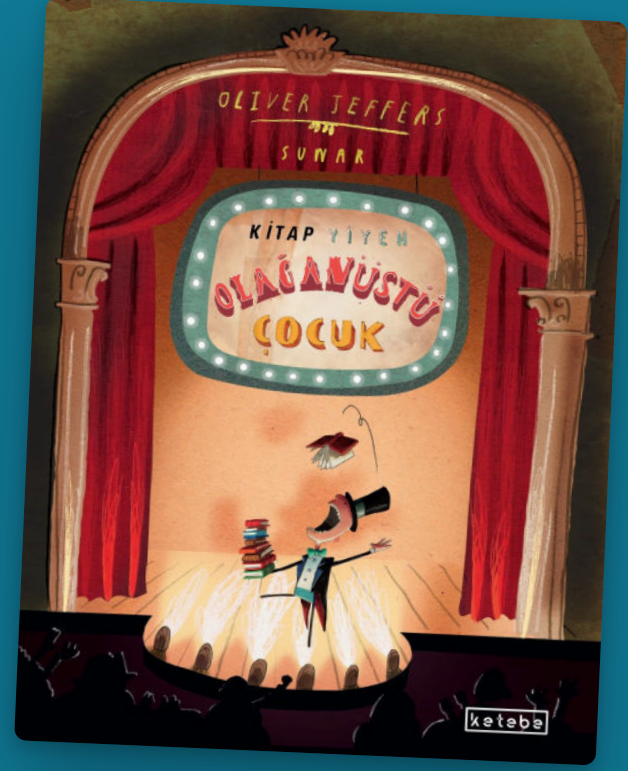
Karanlık bir tavan arası, bir ampul ve hayal gücü geniş bir kız: Eşyaların gölgeleri başka varlıklara dönüşür. Neredeyse hiç sözcük olmayan bu kitapta hikâyeyi çocuk kurar; gördüğünü betimler, hayal ettiğini anlatır.

OKURKEN DENE

Bir gölgeyi gösterip sorun: “Bu aslında ne? Gölgesi neye benziyor?”
Evde bir el feneriyle gölge oyunu oynayın; her gölgeyi birlikte adlandırıp anlatın.

15

5 yaş +

yazı ve ses farkındalığı

kitap yiyen olağanüstü çocuk

Oliver Jeffers • Ketebe Yayınları

Henry kitapları okumaz, yer! Yedikçe akıllanır ama sonra her şey birbirine karışır; sonunda kitapları okumanın çok daha güzel olduğunu keşfeder. Harflere ve okumaya merak uyandıran eğlenceli bir hikâye.

OKURKEN DENE

Sayfadaki sözcükleri parmağınızla gösterin. Henry'nin yediği bir sözcüğün ilk sesini birlikte bulun: "Kitap... k!" Aynı sesle başlayan başka sözcükler sayın.

kontrol listesi

Kitapçada açın, aldıklarınızı işaretleyin.

18 AY VE ÜZERİ

- ☐ **Binbir Oyun** Hervé Tullet • Timaş Çocuk
- ☐ **Aç Tırtıl** Eric Carle • Mavibulut
- ☐ **Ses Çıkaran Kitap Oo!** Hervé Tullet • Timaş Çocuk
- ☐ **Tepeden Tırnağa** Eric Carle • Kuraldışı Yayınları

3 YAŞ VE ÜZERİ

- ☐ **Güvercin Otobüsü Kullanmasın!** Mo Willems • Uçan Fil
- ☐ **Kırmızı Elma** Feridun Oral • Yapı Kredi Yayınları
- ☐ **Yayazula** Julia Donaldson, Axel Scheffler • İş Bankası Kültür Yayınları
- ☐ **Bil Bakalım Seni Ne Kadar Seviyorum?** Sam McBratney, Anita Jeram • Tudem
- ☐ **Dev Şalgam** Aleksey Tolstoy • Sarıgaga Yayıncılık

4 YAŞ VE ÜZERİ

- ☐ **Dalga** Suzy Lee • Meav Yayıncılık
- ☐ **Bu Benim Şapkam Değil** Jon Klassen • Usturlab
- ☐ **Minik Salyangoz Pepe ile Dev Balina Zeze**
Julia Donaldson, Axel Scheffler • İş Bankası Kültür Yayınları
- ☐ **Kayboldu Bulundu** Oliver Jeffers • Can Çocuk
- ☐ **Gölge** Suzy Lee • Meav Yayıncılık
- ☐ **Kitap Yiyen Olağanüstü Çocuk** Oliver Jeffers • Ketebe Yayınları

Yaş önerileri yol göstericidir; en iyi rehber çocuğunuzun ilgisidir.

sizce hangi kitap eksik?

Çocuğunuzla severek okuduğunuz kitabın adını bize mesajla yazın; en çok önerilenlerle **3. listeyi** birlikte hazırlayalım. Listeyi faydalı bulduysanız bir arkadaşınıza da gönderin.

Çocuğunuzun dil ve konuşma gelişimiyle ilgili sorularınız mı var? Ön değerlendirme için bize ulaşın.

TELEFON 0530 886 67 82

WEB luden.com.tr

ADRES Aydınlikevler Mh. • Çiğli / İzmir